

**Rada Gminy Zaklików
Zarząd Gminy Zaklików**

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZAKLIKÓW

Opracowanie:

**Tarnobrzeska Agencja
Rozwoju Regionalnego S.A.**

Zaklików, 2001 r.

I. WPROWADZENIE	3
II. Analiza regionalna gminy Zaklików	6
III. Gospodarka	18
<i>Demografia.....</i>	<i>18</i>
<i>Gospodarka Gminy .....</i>	<i>19</i>
Struktura przestrzenna gminy	19
Rolnictwo	21
Turystyka	21
Zagospodarowanie turystyczne	22
Banki i inne urzędy państwowe	23
Komunikacja	23
Infrastruktura	24
Wodociągi	24
Mosty	25
Gazyfikacja	25
Telefonizacja	25
Systemy zabezpieczeń i ochrony	26
Niewykorzystane obiekty, działki do zagospodarowania:	26
<i>Sfera Socjalna .....</i>	<i>27</i>
Oświata	27
Służba zdrowia	28
Kościoły:	29
Inne wyznania:	29
Obiekty publiczne:	29
III. SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ	30
<i>Administracja i aspekty finansowe. ....</i>	<i>30</i>
Zakres działań i zadań organów	30
Struktury zarządzania gminą Zaklików	32
<i>Obszary i sektory zarządzane przez gminę .....</i>	<i>34</i>
<i>Podstawowe narzędzia i instrumenty zarządzania gminą .....</i>	<i>35</i>
<i>Budżet gminy – dochody i wydatki .....</i>	<i>37</i>
Dochody i wydatki na 1 mieszkańca	42
IV. ANALIZA SWOT	44
<i>Mocne strony – atuty gminy .....</i>	<i>44</i>
V. Opis strategii	49
<i>Wizja rozwoju gminy Zaklików .....</i>	<i>50</i>
<i>Misja Gminy .....</i>	<i>52</i>
<i>Cele strategiczne .....</i>	<i>53</i>
Cele Szczegółowe	53
Zadania realizacyjne	56

**Lista osób uczestniczących w spotkaniu nt.
„Strategia Rozwoju Gminy”**

1. Głogowski Janusz
2. Hułas Józef
3. Janik Maria
4. Ważny Mieczysław
5. Szkaradek Dorota
6. Nawrocka Anna
7. Bzymek Wiesław
8. Ciesielska Taresa
9. Mach Mirosław
10. Stryjecka Maria
11. Łosek Kazimierz
12. Koch Andrzej
13. Koczvara Grażyna
14. Polański Ryszard
15. Sieczkoś Walerian
16. Kwiatkowski Bogdan
17. Ryfińska Dorota
18. Czajka Dariusz
19. Drewecki Jerzy
20. Gierak Witold
21. Kaczmarczyk Leszek
22. Wałek Bolesław
23. Golecki Zbigniew
24. Świś Adam
25. Tomsia Wiesław
26. Sulowski Stanisław
27. Łyszczarz Antoni
28. Malarczyk Andrzej
29. Siembida Jan
30. Pycior Witold

I. WPROWADZENIE

Budowa strategii to metoda systemowego podejścia do planowania rozwoju. Przekonanie o tym, że prawidłowy rozwój gminy czy regionu może odbywać się tylko w oparciu o wcześniej sformułowaną strategię jest już powszechnie uznawanym poglądem w nauce i praktyce.

Strategia, aby miała szansę realizacji, musi obejmować horyzont czasowy od kilku do kilkunastu lat. Dziesięć do piętnastu lat wydaje się być rozsądnym okresem do osiągnięcia zamierzonych rezultatów, przy uwzględnieniu braku szczegółowych i pewnych danych niezbędnych do planowania w tak długim czasie. Same tylko zmiany w infrastrukturze wymagają kilku lat, a jest to sektor o zasadniczym znaczeniu z punktu widzenia nowych inwestycji gospodarczych oraz ochrony środowiska. Przemiany kulturowe, zmiany wzorców postępowania, przyjętych hierarchii w systemie wartości dokonują się jeszcze wolniej. Planowanie strategiczne jest procesem ciągle korygowanym i aktualizowanym.

Dlaczego budujemy strategię rozwoju gminy?

Zbudowanie strategii rozwoju gminy jest rzeczą konieczną i pilną. Oczekiwanie na korzystniejsze okoliczności zewnętrzne (ekonomiczne i prawne) oraz uzależnianie od nich dalszych działań i decyzji byłoby błędem. Trzeba bowiem poszukiwać możliwości zwiększenia efektywności gospodarowania i poprawy warunków życia mieszkańców gminy nawet w takich sytuacjach, gdy zewnętrzne warunki działania nie ulegają korzystnym zmianom.

Mimo istniejących dokumentów rządowych niepewna jest nadal jakość i stabilność ogólnej polityki gospodarczej oraz polityki wobec rolnictwa i jego otoczenia, nieustalone jest ostatecznie tempo i zasady stowarzyszenia Polski z Unią Europejską. Te fakty nie negują jednak celowości poszukiwania już teraz sposobów poprawy efektywności gospodarowania i przez to wzrostu jakości życia mieszkańców.

Wśród korzyści wynikających z opracowania strategii należy wymienić:

- Określenie klarownego obrazu celów i kierunków rozwoju gminy akceptowanych przez społeczność lokalną.
- Wskazanie sposobów lepszego wykorzystania zasobów, którymi dysponuje gmina.
- Podporządkowanie i ukierunkowanie działań doraźnych działaniom długofalowym
- Zmniejszenie niepewności oraz ryzyka działania miejscowych przedsiębiorców.
- Zwiększenie szans na pozyskanie inwestorów zewnętrznych.
- Aktywizacja mieszkańców i pobudzanie ich do czynnego udziału w rozwoju gminy.
- Ułatwienie władzom gminy efektywniejszego gospodarowania budżetem.
- Zwiększenie szans gminy na uzyskanie dodatkowych zewnętrznych źródeł zasilania.

Rola zaangażowania społecznego w budowie strategii.

Jest oczywiste, że im więcej osób zaangażuje się w proces budowania strategii i im bardziej będą się one z nią utożsamiały, tym większa będzie szansa na jej pomyślną realizację. Strategia musi bowiem być akceptowana przez mieszkańców gminy jako ich dzieło i ich własna koncepcja przyszłości. Mieszkańcy gminy powinni więc być jej współautorami. W sprawach, które dotyczą ich samych są oni najlepszymi ekspertami i mają prawo współtworzenia strategii, są także materialnie zainteresowani przyszłością swojej gminy. Dlatego tak ważną sprawą jest autentycznie społeczny sposób budowania strategii.

Uspołecznienie procesu budowania strategii jest żmudne i może przebiegać różnie w różnych społecznościach, niemniej tylko metodą "małych kroków" poprzez stałe i cierpliwe wspólne doskonalenie strategii i pozyskiwanie dla niej zaufania społecznego można uzyskać pożądane efekty. Społeczność lokalna, która ma poczucie uczestnictwa w tworzeniu strategii jest silniej

motywowana do wdrażania wyników swojej pracy i staje się jej naturalnym rzecznikiem.

Podstawowe założenia strategii gminy.

W uzasadnieniu potrzeby budowania strategii wymienione zostały niektóre założenia. Za najważniejsze, przyjęte w procesie budowania niniejszej strategii, uznano:

Współdziałanie, czyli zapewnienie mieszkańcom, organizacjom gospodarczym i społecznym wpływu na kształt programu rozwoju oraz możliwości aktywnego włączenia się w proces jego realizacji.

Wybór zadań – przy ograniczonych zasobach skuteczne i efektywne działanie może mieć miejsce tylko wtedy, gdy nastąpi koncentracja na realizacji celów najważniejszych, takich, które są możliwe do osiągnięcia w określonym przedziale czasowym.

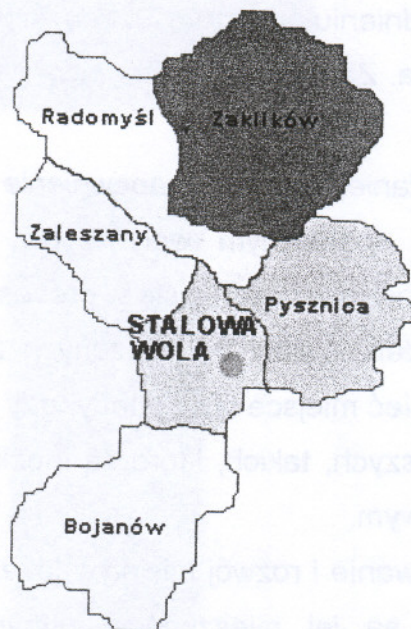
Podtrzymywanie i rozwój inicjatyw lokalnych – najważniejszym zasobem lokalnym gminy są jej mieszkańcy, utrzymujący tradycje zaangażowania społecznego i kształtujący swoje warunki życia w oparciu o solidną pracę i kwalifikacje zawodowe. Lokalne inicjatywy, włączone w program rozwoju gminy, uzyskać powinny materialne i organizacyjne wsparcie ze strony tego programu.

II. Analiza regionalna gminy Zaklików

Informacje ogólne

Gmina Zaklików pod względem administracyjnym położona jest w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego w powiecie stalowowolskim.

Rysunek 1 Położenie Gminy Zaklików w powiecie stalowowolskim.

Aktualnie gmina liczy 9043 mieszkańców i zajmuje obszar ok. 202 km².

W skład Gminy Zaklików wchodzi 16 sołectw oraz 2 przysiółki.

Są to miejscowości z liczbą mieszkańców

Zaklików	- 3076
Antoniówka	- 107
Baraki Nowe	- 52
Baraki Stare	- 193
Dąbrowa	- 178
Gielnia	- 158
Goliszowiec	- 130 - w tym przysiółek Kruszyna
Irena	- 218
Józefów	- 79
Karkówka	- 217
Kolonia Łysaków	- 131

Lipa	- 2426
Łązek	- 90
Łysaków	- 273
Zdziechowice cz. I	- 716
Zdziechowice cz. II	- 999 - w tym przysiółek Radna Góra.

Określenie miejscowości największych

1. Zaklików - 3076 mieszkańców (na koniec 2000 roku)
2. Lipa - 2426
3. Zdziechowice II - 999

Określenie miejscowości najmniejszych

1. Baraki Nowe - 52 mieszkańców
2. Józefów - 79
3. Łązek - 90

Główne rzeki:

- Sanna
- Karasiówka
- Złodziejka

Uwarunkowania przestrzenne rozwoju.*Środowisko i dziedzictwo kulturowe.**Położenie geograficzne.*

Miejscowość gminna Zaklików dawne miasto, dzisiaj osada położona malowniczo nad rzeką Sanną na pograniczu Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej, wśród lasów sosnowych porastających śródlądowe wydmy. Lasy, które zajmują ponad 66% terytorium gminy stanowią zwarty kompleks należący do Równiny Puszczańskiej, która jest podregionem Kotliny Sandomierskiej - części podkarpackiego obniżenia tektonicznego. Kotlina ta rozciąga się na pn. zach. pomiędzy Niecką Nidziańską i Wyżyną Kielecko - Sandomierską, na pn. wsch. pomiędzy Wyżyną Lubelską z Roztoczem i na pd. sąsiaduje z Pogórzem Karpackim.

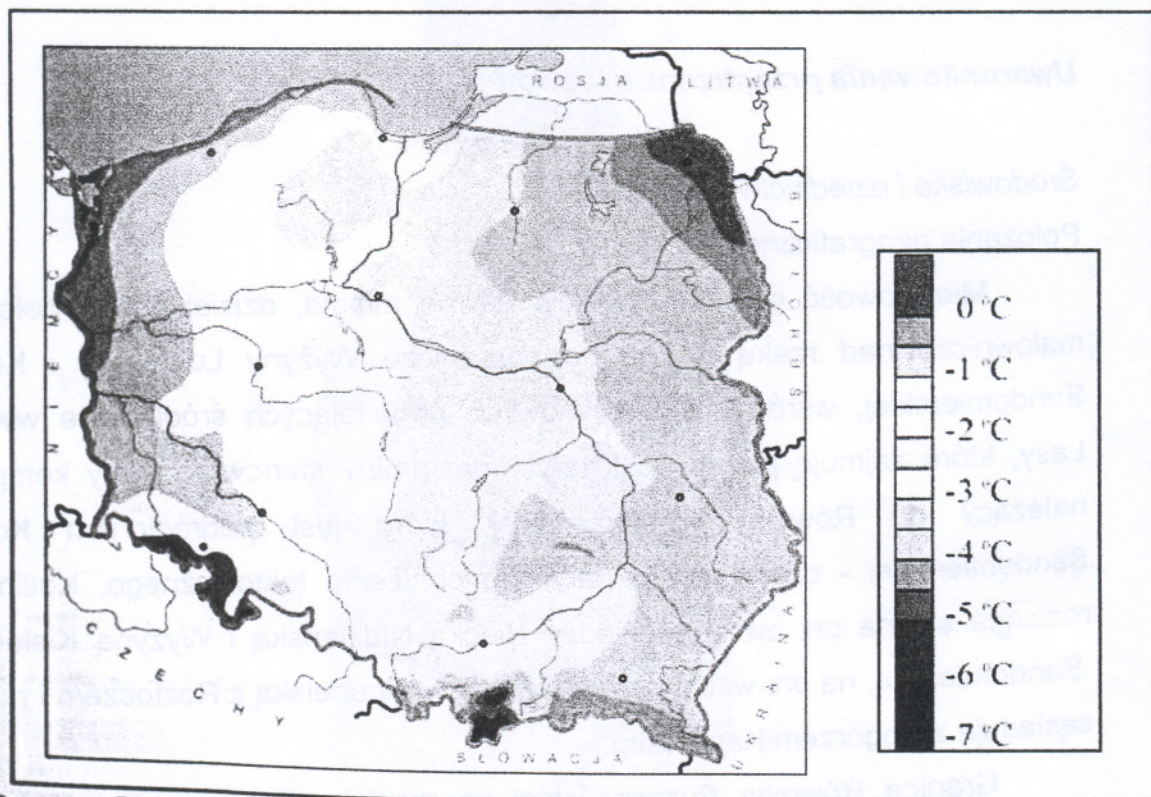
Granice Równiny Puszczańskiej są nieskomplikowane. Od pn. i pn. wsch. wyznaczają ją wyraźne krawędzie Wyżyny Lubelskiej, które od okolic Frampola zbiegają się z krawędziami znacznie wyższego Roztocza, jakby na tę

Wyżynę „nałożonego”. Od zach. granicą jest niewielki odcinek Wisły pomiędzy ujściami Sanu i Sanny. Od pd. zach. i pd. granicę Równiny wyznacza San, dalej zaś-niemal na całej swej długości-Tanew i mały odcinek Wirowej. Tutaj Równina Puszczańska sąsiaduje z innymi regionami Kotliny Sandomierskiej: mianowicie poprzez San z Równiną Tarnobrzeską (rozciąga się w widłach Wisły i Sanu), natomiast poprzez Tanew i Wirową - z Płaskowyżem Tarnogrodzkim (jest on położony między dolinami Sanu, Tanwi i Szkła).

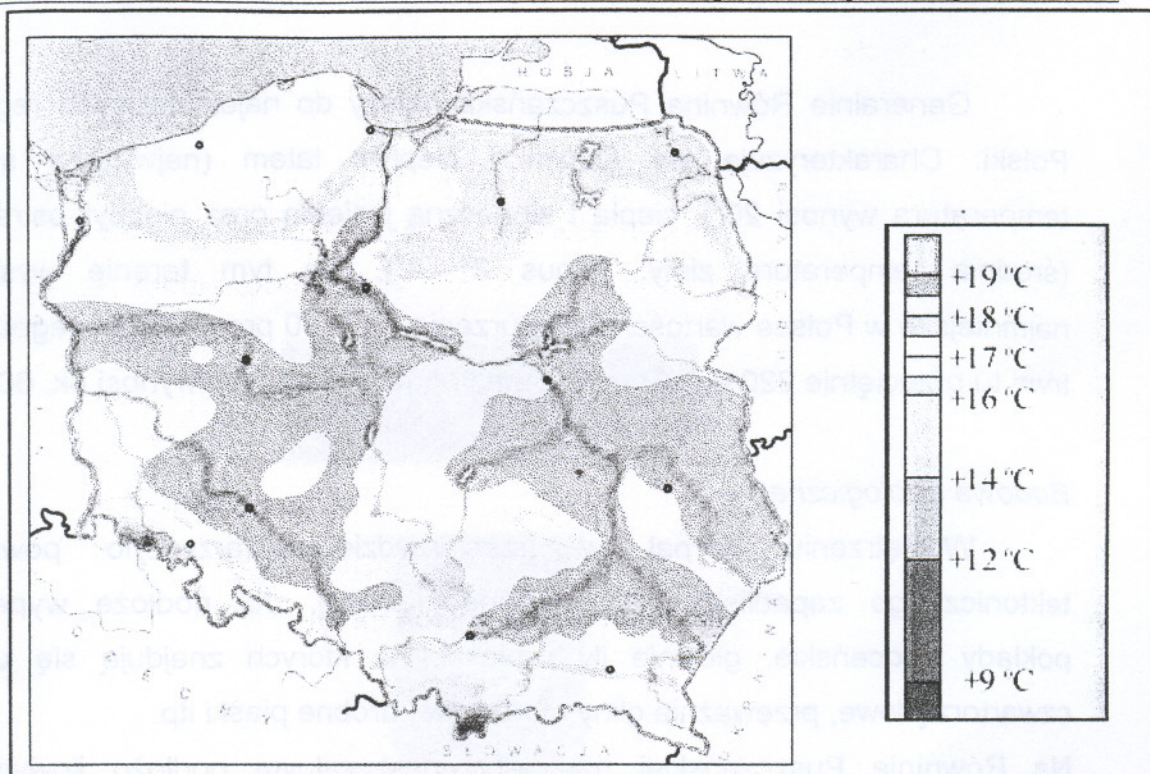
Klimat.

Równina Puszczańska ma klimat typowy dla całej Kotliny Sandomierskiej, który wyraźnie wyodrębnia ją od obszarów sąsiadujących, o czym decydują duże w stosunku do nich różnice wysokości względnych. Masy powietrzne, dostające się na obniżenie Kotliny, zachowują się zwykle bardziej stabilnie. Nie mogąc łatwo wydostać się z zakłętości dają w efekcie pewne pogłębienie temperatur w stosunku do regionów sąsiednich: podczas mrozów tu bywa mroźniej o ok. 1 stopień, podczas upałów-tu bywa cieplej nawet o ok. 1,5 stopnia i więcej. Duży wpływ na charakter klimatu wywierają też wielkie powierzchnie leśne.

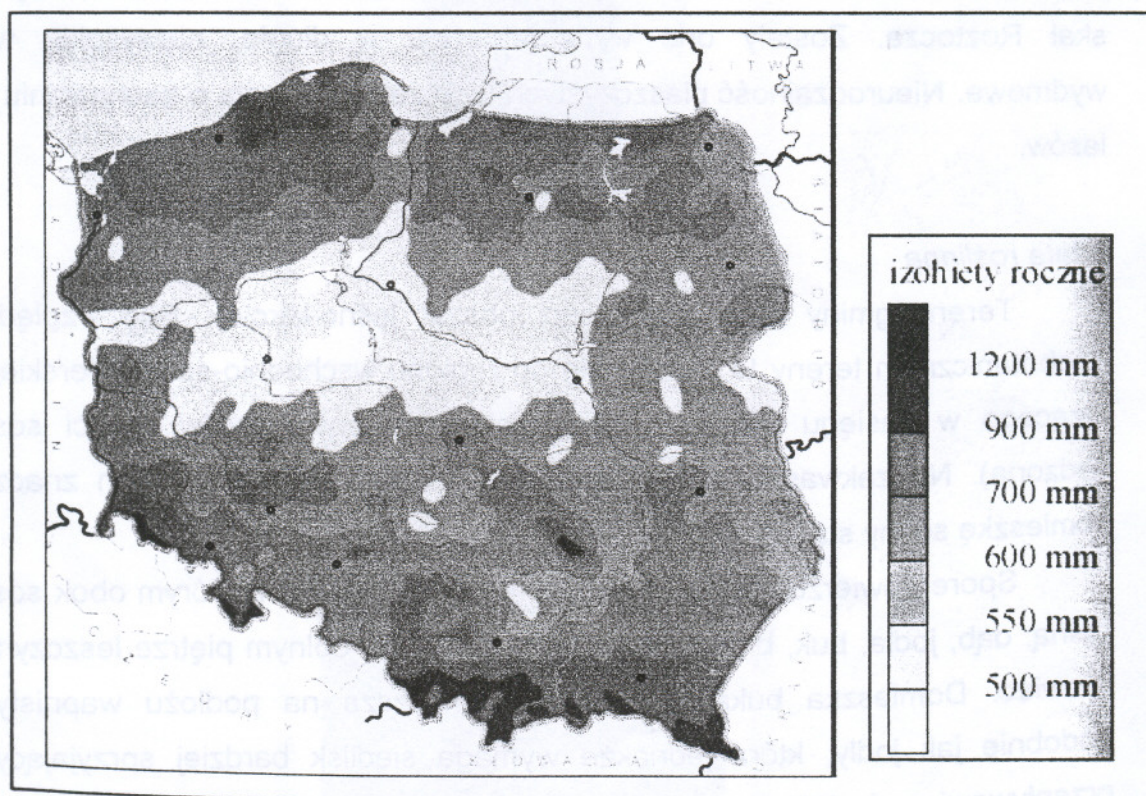

Rysunek 2 Izotermy stycznia

Rysunek 3 Izotermy lipca

Rysunek 4 Opady atmosferyczne

Generalnie Równina Puszczańska należy do najcieplejszych regionów Polski. Charakteryzuje się długim i ciepłym latem (najwyższa średnia temperatura wynosi 20°), ciepłą i słoneczną jesienią oraz niezbyt ostrą zimą (średnia temperatura zimy: minus $3^{\circ} - 4^{\circ}$). Na tym terenie występują najmniejsze w Polsce wartości zachmurzenia – ok. 60 proc. Okres wegetacyjny trwa tu przeciętnie 220 dni. Średnia suma opadów rocznych wynosi ok. 600mm.

Budowa geologiczna

Wypiętrzeniu Karpat w trzeciorzędzie towarzyszyło powstanie tektonicznego zapadliska Kotliny Sandomierskiej. Jej podłoże wypełniają pokłady mioceny, głównie iły i piaski, na których znajdują się utwory czwartorzędowe, przeważnie gliny morenowe, drobne piaski itp.

Na Równinie Puszczańskiej na nieprzepuszczalnym podłożu ilowym (iły krakowieckie), a częściowo na piaskowcach i wapieniach tortońskich zalegają piaski starych poziomów akumulacyjnych, a w części również piaski rozmytych skał Roztocza. Zostały one wymodelowane w długie, niewysokie wały wydymowe. Nieurodzajność piaszczystych gleb zadecydowała o zachowaniu się lasów.

Szata roślinna

Tereny gminy to w większości obszar leśno-łąkowy. Pod względem geobotanicznym tereny te zalicza się do regionu wschodnio-sandomierskiego, leżącego w zasięgu świerka. Przeważają bory sosnowe (w części sosna sadzona). Na zakwaszonych glebach bagiennych i torfowiskowych znaczną domieszkę sosny stanowi brzoza.

Spore powierzchnie zajmuje bór mieszany świeży, w którym obok sosny rosną: dąb, jodła, buk, brzoza, lipa, klon, grab, a w dolnym piętrze leszczyna i jałowiec. Domieszka buka pojawia się zwłaszcza na podłożu wapnistym, podobnie jak jodły, która jednakże wymaga siedlisk bardziej sprzyjających przepływowi wody. Wilgotne drzewostany rzek zajmują drzewostany olchowe, a w niewielkich partiach lasu-łęgowe z udziałem dębu, jesionu, wiązu, lipy, grabu, topoli i brzozy. Zależnie od rodzaju siedlisk dolne piętra lasów porasta roślinność torfowiskowa, żurawina, glóg, dereń, leszczyna, bez, jałowiec,